

Katowice, 27 lipca 2017 r.

Sygnatura: ZASZ/ACD/2012017/1710

Ministerstwo Finansów
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa
Podsekretarz Stanu – Paweł Gruza

Dotyczy: zawiadomienia o rozpoczęciu konsultacji podatkowych z dnia 30 czerwca 2017 r.

Szanowni Państwo,

W nawiązaniu do pisma Ministerstwa Finansów z dnia 30 czerwca 2017r., sygn. PT3.8101.9.2017 dotyczącego prowadzonego procesu konsultacji podatkowych w sprawie listy przesłanek należytej staranności po stronie nabywcy w transakcjach krajowych w kontekście prawa do odliczenia podatku naliczonego, przedstawiamy poniżej proponowane kryteria (wraz ze stosownym uzasadnieniem), których weryfikacja, zdaniem TAURON Polska Energia S.A. („Spółka”), powinna stanowić podstawę do uznania dochowania przez dany podmiot należytej staranności w procesie oceny wiarygodności potencjalnego kontrahenta.

I. KRYTERIA PODMIOTOWE:

- a) **weryfikacja na podstawie danych** (nie starszych niż 3 miesiące przed datą badania podmiotu) z powszechnych, właściwych rejestrów dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej tj. **Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej i Krajowego Rejestru Sądowego** następujących okoliczności:
- 1) **od kiedy i w jakiej formie podmiot prowadzi działalność gospodarczą**
  - 2) **posiadanych przez podmiot numerów NIP i REGON**
  - 3) **przedmiotu działalności podmiotu oraz faktu czy proponowany zakres współpracy odpowiada temu przedmiotowi**
  - 4) **struktury własnościowej podmiotu oraz jego powiązań kapitałowych z innymi podmiotami**
  - 5) **wysokości kapitału zakładowego podmiotu**
  - 6) **sposobu reprezentacji podmiotu**
  - 7) **umocowania do dokonywania czynności prawnych (tj. zawarcia umowy w imieniu podmiotu)**
  - 8) **faktu składania przez podmiot sprawozdań finansowych**
  - 9) **czy wobec podmiotu toczy się postępowanie upadłościowe, naprawcze, restrukturyzacyjne lub układowe**

SPONSOR
Polskiego Komitetu Olimpijskiego

TAURON Polska Energia S.A.
ul. ks. Piotra Ściegiennego 3
40-114 Katowice
tel. +48 32 774 24 05
fax +48 32 774 24 06

NIP: 954 258 39 88, REGON: 240524697
Kapitał zakładowy (wplacony): 8.762.746.970,00 zł
Rejestracja: Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach
Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego
pod numerem KRS: 0000271562

www.tauron.pl

Uzasadnienie: Powyższe okoliczności stanowią obiektywne i podstawowe dane, w oparciu o które powinna odbywać się weryfikacja potencjalnego kontrahenta. Katalog danych jest zgodny z zaleceniami wyrażonymi w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego a także wytycznymi Ministerstwa Finansów. Pozyskanie powyższych danych jest możliwe na bazie ogólnodostępnych rejestrów, które cechuje domniemanie prawdziwości informacji w nich zamieszczonych. W odniesieniu do przesłanek wskazanych w pkt 4) i 6) powyżej cenne byłoby dodatkowo doprecyzowanie przez Ministerstwo Finansów jaki charakter powiązań kapitałowych podmiotu lub jakie okoliczności istniejące po stronie osób uprawnionych do reprezentacji podmiotu powinny być traktowane jako budzące wątpliwość, a co za tym idzie implikować obniżenie wiarygodności podmiotu. Jeśli chodzi o przesłankę z pkt 9) powyżej podkreślić należy, że fakt prowadzenia jednego z przytaczanych postępowań wobec podmiotu może (paradoksalnie), w kontekście kwestii nadużyć związanych z odliczenie VAT, przesądzać o wiarygodności tego podmiotu z uwagi na ustawowy nadzór nad podmiotem o takim statusie.

- b) **weryfikacja czy podmiot jest zarejestrowany jako podatnik VAT czynny –** w oparciu o informacje zawarte na portalu podatkowym Ministerstwa Finansów

Uzasadnienie: Weryfikacja powyższej przesłanki jest kluczowa w kontekście kwestii odliczenia podatku VAT. Przesłanka jest ponadto wskazywana jako zasadna do weryfikacji w orzecznictwie NSA. Podkreślenia wymaga fakt, że dla stwierdzenia powyższej okoliczności jako wystarczająca powinna zostać uznania weryfikacja faktu rejestracji podmiotu na portalu podatkowym Ministerstwa Finansów. Nie jest natomiast zasadne pozyskiwanie każdorazowo przez podmiot zaświadczenia właściwego Naczelnika Urzędu Skarbowego, o którym mowa w art. 96 ust. 13 ustawy o VAT. Pozyskanie takiego zaświadczenia może być bowiem utrudnione (konieczność każdorazowego wykazywania interesu prawnego w otrzymaniu zaświadczenia) a także kwalifikowane jako obciążająca podmiot nadmierna uciążliwość, która (zgodnie z poglądem wyrażonym przez NSA w wyroku z dnia 21 lutego 2017 r., I FSK 1679/16) nie powinna mieć miejsca. Zgodnie z powyższym orzeczeniem podatnik ma prawo domniemywać, że dane kontrahenta widniejące w odpowiednich rejestrach prowadzonych przez powołane do tego organy są rzetelne i aktualne. Analogicznie, należy domniemywać, że dane zawarte na portalu podatkowym Ministerstwa Finansów, jako zweryfikowane i urzędowo potwierdzone, są zgodne z rzeczywistym stanem faktycznym i prawnym.

- c) **weryfikacja zgłoszonego adresu, pod którym podmiot prowadzi działalność –** na podstawie danych z rejestrów wskazanych w lit. a) powyżej oraz portalu *googlemaps* a także w przypadku posiadania przez podmiot strony internetowej – tej strony internetowej
- d) **weryfikacja czy podmiot posiada stronę internetową**
- e) **weryfikacja czy podmiot posiada koncesje/zezwozenia/umowy wymagane prawem w kontekście działalności, która ma być przedmiotem współpracy –**na bazie powszechnych, właściwych rejestrów dotyczących prowadzenia określonej działalności gospodarczej (np. rejestr przedsiębiorstw energetycznych posiadających koncesje prowadzony przez Urząd Regulacji Energetyki) oraz oświadczeń podmiotu

Uzasadnienie: Przytoczone wyżej przesłanki są kluczowe z punktu widzenia wiarygodności kontrahenta a także wskazywane jako właściwe do weryfikacji w orzecznictwie NSA. Dla stwierdzenia faktu posiadania przez dany podmiot koncesji/zezwozenia miarodajna powinna być weryfikacja tej okoliczności poprzez stosowne, powszechnie dostępne rejestry, bez konieczności pozyskiwania dodatkowo od kontrahenta kopii stosownych decyzji administracyjnych w myśl zasady domniemanie prawdziwości danych zawartych w urzędowych zbiorach danych.

Olga

- f) **pozyskanie zaświadczeń z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz Urzędu Skarbowego** o niezaleganiu ze składkami na ubezpieczenie społeczne/zdrowotne oraz należnościami podatkowymi (wystawionych nie wcześniej niż 3 miesiące przed terminem badania)

Uzasadnienie: Brak przedłożenia przez podmiot opisanych wyżej dokumentów (w szczególności zaświadczenia z US) może powodować powstanie wątpliwości w kontekście wiarygodności kontrahenta w zakresie rozliczeń VAT. Jednocześnie pozyskanie przedmiotowych zaświadczeń nie nastęrcza nadmiernych trudności oraz jest możliwe w krótkim okresie czasu – nie powinno być ono zatem traktowane jako nadmierna uciążliwość.

II. KRYTERIA PRZEDMIOTOWE/EKONOMICZNE

- a) **weryfikacja adekwatności warunków umowy do praktyk przyjętych w danej branży** w tym:
- czy termin płatności odbiega od terminu zwykle występującego w transakcjach tego rodzaju
  - czy umowa jest rozliczana gotówką czy przelewem na rachunek bankowy (a także weryfikacja tego rachunku)
  - czy płatność następuje po dostawie
  - czy nie wskazano odrębnych rachunków do zapłaty kwoty netto i VAT
  - czy umowa jest zawierana w imieniu własnym i na własny rachunek (tj. czy nie występuje nieuzasadniony udział pośredników)
  - czy występuje nietypowa forma zapłaty bez obiektywnego uzasadnienia
- b) **weryfikacja relacji oferowanych cen do cen rynkowych** (a jeżeli istnieje w tym zakresie niezgodność – powinna mieć ona obiektywne uzasadnienie)
- c) **weryfikacja istnienia listów ostrzegawczych Ministerstwa Finansów lub KNF w odniesieniu do danej branży/podmiotu** (dot. powszechnej wiedzy o nadużyciach w danej branży)
- d) **weryfikacja zgodności dostarczonych towarów z tymi, które zostały zafakturowane**
- e) **weryfikacja faktu otrzymania od kontrahenta faktur w różnych wersjach graficznych**

Uzasadnienie: Powyższe okoliczności stanowią kluczowe i obiektywne dane dotyczące umowy/transakcji, w oparciu o które powinna odbywać się weryfikacja potencjalnego kontrahenta. Katalog danych jest zgodny z zaleceniami wyrażonymi w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego a także wytycznymi Ministerstwa Finansów. Pozyskanie powyższych danych nie jest utrudnione a ich weryfikacja powinna stanowić każdorazowo element procesu zawierania i wykonywania umowy. W odniesieniu do przesłanki wskazanej w lit. e) powyżej, jako zasadne dla zweryfikowania (ocennego) faktu potencjalnego narażenia danej branży na występowanie nadużyć w zakresie VAT, uznać należy odwołanie się do kryterium obiektywnego tj. stanowiska Ministerstwa Finansów w tym zakresie, jako podmiotu analizującego kwestie tego typu nadużyć.

Niezależnie od powyższego, poniżej wskazujemy okoliczności, których weryfikacja (ze wskazanych niżej względów) **nie jest miarodajna** dla celów stwierdzenia wiarygodności podmiotu w zakresie kwestii związanych z odliczeniem podatku VAT i stanowi zdanie Spółki nieproporcjonalne obciążenie podatnika obowiązkami, które nie znajdują oparcia w prawie ani w zwyczajach handlowych, dotycząc jednocześnie kwestii ochrony informacji, które stanowią lub stanowić mogą tajemnicę przedsiębiorstwa kontrahenta. Należą do nich:

- 1) pozyskiwanie od podmiotu deklaracji podatkowych

Uzasadnienie: Podkreślenia wymaga fakt, że dane zawarte w deklaracjach podatkowych nie przesądzają o potencjalnej nieuczciwej działalności podmiotu w zakresie odliczeń podatku VAT i nie są miarodajne do prowadzenia analiz w tym kontekście. W szczególności treść deklaracji nie pozwala na stwierdzenie jakie kwoty (z jakich faktur) zostały nią objęte. Dodatkowo pozyskiwanie tego typu dokumentów będzie w praktyce bardzo utrudnione i praktycznie niewykonalne, jako że są one chronione przez podmioty jako tajemnica danego przedsiębiorstwa. Jednocześnie żądanie tego typu dokumentów od potencjalnego kontrahenta, może być traktowane jako nadmierna uciążliwość, która zgodnie z cytowanym wyżej poglądem wyrażonym przez NSA w wyroku z dnia 21 lutego 2017 r., I FSK 1679/16, nie powinna mieć miejsca. W kontekście powyższego, należy również zwrócić uwagę na fakt, że Ministerstwo Finansów posiada możliwość weryfikacji transakcji podatnika i łatwego ich porównania z danymi prezentowanymi przez kontrahentów lub danymi statystycznymi dla danej branży poprzez składane przez podatników pliki JPK_VAT.

2) weryfikacja źródła pochodzenia oferowanych towarów

Uzasadnienie: W niektórych branżach, w szczególności charakteryzujących się długim „łańcuchem dostaw” oraz brakiem nabywania towaru bezpośrednio od producenta-wytwórcy, weryfikacja taka nie jest obiektywnie możliwa (np. obszar hurtowego handlu energią elektryczną). Informacja ta ponadto z reguły stanowi tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. W związku z powyższym, w przypadku wprowadzenia przedmiotowej przesłanki, konieczne jest ograniczenie obowiązku jej spełnienia do sytuacji, gdy wykazanie źródła pochodzenia towaru jest wymagane dla wykonania obowiązku wynikającego z przepisu prawa (np. źródło pochodzenia energii elektrycznej czy biomasy w procesie pozyskiwania w postępowaniu przez Urzędem Regulacji Energetyki świadectw pochodzenia energii elektrycznej).

Łączymy wyrazy szacunku

TAURON Polska Energia S.A.
Wiceprezes Zarządu ds. Klientów
i Wspierania Korporacyjnego

Kamit Kamiński

TAURON Polska Energia S.A.
Prokurent

Krzysztof Surma

RADCA PRAWNY
Nr wpisu OIRB w Katowicach
Halena Niczpan-Helmska